

«ՅՈՎՆԱՆԻ ՈՐԴԻ ՍԻՄՈՆ ՊԵՏՐՈՍ՝ ԱՌԱՔԵԱԼ»

Յիսուսի ընտրած տասներկու աշակերտներէն մէկն է Սիմոն: Երբ Յիսուս հանդիպեցաւ անոր եւ հրաւիրեց որ Իր խումբին պատկանի, կոչեց զայն Պետրոս: Սիմոն Պետրոս ծնած էր Գալիլիոյ Նախանգի Պէթսայիտա Բաղաֆին մէջ: Ամուսնացած էր եւ ձկնորսութեան գործով կ'զբաղէր: Անդրէաս անուն եղբայր մը ունէր, որ նոյնպէս Յիսուսի աշակերտ դարձաւ: Պետրոս անունը Արամերէն լեզուով՝ «Քէֆաս», իսկ Յունարէն՝ «Քէթրա» կը կոչուի որ կը նշանակէ Ժայռ:

Պետրոս եղաւ առաջինը Յիսուսի աշակերտներէն որ խոստովանեցաւ եւ պատասխանեց Յիսուսի հարցումին, ըսելով. «Դուն ես Քրիստոսը, կենդանի Աստուծոյ Որդին»: Այդ խօսքին վրայ Յիսուս հաստատեց հետեւեալը. «Երանի քեզի, Սիմոն, Յովնանի որդին, մարմինն ու արիւնը չէ որ յայտնեց քեզի, այլ իմ Հայրս, որ երկինքն է»: (Մատթէոս ԺԶ 17)

Վատահօրէն, կը յիշենք, թէ ինչպէս Պետրոս երեք անգամ ուրացաւ Իր Տէրը, հակառակ անոր որ Յիսուս զգուշացուցած էր զինքն ըլլալիքին մասին: Յատկանշական են նաեւ Յիսուսի խօսքերը Սիմոն Պետրոսի ուղղուած. «Սիմոն, Սիմոն, ահա Սատանան ուզեց ցորենի մման մաղել քեզ: Բայց ես աղօթեցի քեզի համար, որպէսզի չպակսի քու հաւատքդ, եւ դուն, երբ ալ ըլլայ, վերադառնալով, հաստատես քու եղբայրներդ» (Ղուկաս ԻԲ 31 - 32):

Աւետարաններու մէջ արձանագրուած կը գտնենք նաեւ թէ ինչպէս Յիսուս երեք անգամ հարցաւնեց Պետրոսի սէրը Իր նկատմամբ, ըսելով. «Սիմոն Յովնանի, կը սիրե՞ս զիս աւելի քան միւսները» (Յովհաննէս ԻԱ 15-19): Եւ Պետրոս երեք անգամ ալ կրկնեց. «Ով Տէր, գիտես թէ կը սիրեմ քեզ»: Ուրեմն, Յիսուս ըսաւ. «Արածէ ոչխարներս»:

Յիսուսի Համբարձումէն ետք, Սուրբ Հոգիի Գալստեան օրը, Պետրոս եղաւ աշակերտներու մէջէն առաջ նետուողը, խօսեցաւ եւ վկայեց յարուցեալ Յիսուսի մահուան դէմ տարած յաղթանակին մասին, ինչպէս եւ պատմական վերստին մը ըրաւ Հին Ուխտի մէջ գրուած մարգարէութիւններու ըսածներուն ի մասին Յիսուսի անձին: Կոչ ըրաւ զինքն ունկնդրողներուն, որոնց թիւը երեք հազարի կը հասներ, որ դառնան իրենց մեղքերէն, զոջան եւ մկրտուին Յիսուսի անունով:

Դործք Առաքելոց գիրքին մէջ կը կարդանք Պետրոսի խօսքերը. «Ով Իսրայէլացիներ, լսեցէ՛ք այս խօսքերը. Յիսուս Նազարեցին, այն մարդը զոր Աստուած Անբերկայացուց ձեզի զօրութեամբ, նշաններով եւ զարմանալի գործերով, զործեր՝ զոր Աստուած Անոր միջոցաւ ըրաւ ձեր մէջ, ինչպէս դուք իսկ գիտէք այդ, Աստուծոյ սահմանած խորհուրդով եւ

կանխագիտութեամբ մատնելով զայն՝ ամօրէններու ձեռքով փայտի վրայ ֆամեցիք եւ սպաննեցիք. Աստուած յարութիւն տուաւ Ամոր լուծելով մահուան կապանքները. քանի որ կարելի չէր որ Ան բռնուէր մահէն» (Գործք Բ 22 - 24):

Այդ գրքին մէջ կը կարդանք նաեւ թէ մատնիչ Յուդայի պարսպ ձգած թիւր ամբողջացնելու նպատակով աշխատանք տանողը եղաւ Պետրոս, երբ աշակերտներու ժողովը փութարկութեամբ ընտրեց Մատարիան լրացնելու տասներկու թիւը:

Կը կարդանք նաեւ թէ Պետրոս եւ Յովհաննէս տանարի հրապարակին մէջ կը հանդիպին ծնունդէն կաղ մարդու մը որ իրենցմէ դրամական օգնութիւն կը խնդրէ: Պետրոս իր խօսքը կ'ուղղէ հիւանդին եւ կ'ըսէ. «Արժաք եւ ոսկի չունիմ, քայց ինչ որ ունիմ՝ քեզի կուտամ զայն. յանուն Նագովրեցի Յիսուս Քրիստոսի՝ ռոտի ելիր եւ ֆալէ: Եւ բռնելով անոր աջ ձեռքէն՝ ռոտի կեցուց զայն, եւ իսկոյն ամբացան անոր սրունքները: Ան վեր ցատկեց եւ սկսաւ ֆալել ու անոնց հետ տանար մտաւ. եւ կը ֆալէր, կը ցատկէր ու կ'օրհնէր զԱստուած» (Գործք Գ 6 - 8):

Քրիստոսի եկեղեցիին հաստատման առաջին տարիներուն հալածանքներ կազմակերպուեցան անոնց դէմ որոնք զՅիսուս կը դասակէին եւ Ամոր խօսքերը կը ֆարոգէին: Այդ հալածանքներու առաջին զոհը դարձաւ Ստեփաննոս սարկաւազը որ ֆարկոծուելով մահացաւ: Հակառակ այսպիսի ատելութեան եւ հրեայ ժողովուրդի վարմունքին, առաքելները հաստատ մնացին իրենց հաւատքին վրայ եւ չհեռացան Երուսաղէմէն: Փիլիպպոս սարկաւազ Սամարիոյ մէջ մեծ յաջողութիւններ կը գտնէր եւ շատեր կը մկրտէր: Յովհաննէս եւ Պետրոս անմիջապէս գացին հոն եւ ձեռք դրին մկրտածներուն վրայ որպէսզի Սուրբ Հոգին ստանան:

Սամարիոյ մէջ Սիմոն անունով կախարդ մը կը բնակէր որ իր մոգութիւններով ժողովուրդի ուշադրութիւնը գրաւած էր: Ան լսեց Փիլիպպոսի ֆարոգութիւնը, հաւատաց եւ մկրտուեցաւ: Բայց երբ Պետրոս եւ Յովհաննէս եկան հոն եւ Սիմոն տեսաւ անոնց ձեռք դնելը Սուրբ Հոգիի ստացման համար, ուզեց դրամ տալ անոնց, ըսելով. «Ինձի ալ տուէ՛ք այս իշխանութիւնը, որպէսզի որուն վրայ որ ձեռք դնեմ ստանայ Սուրբ Հոգին»:»

Պետրոս ըսաւ անոր. «Գու արժաքդ թող կորսուի քեզի հետ, քանի որ կարծեցիր թէ Աստուծոյ պարգեւները կարելի է դրամով ստանալ. դուն այդ քանին մէջ մաս եւ բաժին չունիս, քանի որ քու սիրտդ ուղիղ տեղ չէ Աստուծոյ առջեւ» (Գործք Ը 19 - 21):

Յիսուսի առաքելներու առաջին ժողովը գումարուեցաւ Երուսաղէմի մէջ թերեւս 49 բուականին, ուր Պետրոս եւ Պողոս առաքելները խիստ վիճարանութեան բռնուեցան թէ ոչ-հրեայ անհատներ պէ՞տք է քրիստոսին եւ Մովսիսական օրէնքները ընդունին զՔրիստոս դասանել առաջ: Եզրակացութիւնը այն եղաւ որ այդ անհրաժեշտ չէ: Այն օրէն ասդին եկեղեցւոյ դռները լայն բացուեցան ոչ-հրեայ ժողովուրդներու առջեւ:

Գործք Առաքելոց գրքին մէջ կը կարդանք նաեւ թէ ինչպէս 43 բուականին՝ Հերովդէս Ակիրիայի օրով, երբ Յովհաննէսի եղբայրը Յակոբոս՝ Զեքեքեայի որդի, գլխատուեցաւ, այն ատեն Պետրոսն ալ

քոնուելով բանտարկուեցաւ: Գրուած է թէ Պետրոս շղթայուած կը քնանար երկու զինուորներու միջեւ: Բանտէն դուրս ուրիշ պահապաններ ալ կային որպէսզի անկարելի ըլլայ Պետրոսի փախուստը: Յանկարծ հրեշտակի օգնականութեամբ շղթաները քակուեցան եւ Պետրոս ազատուելով փախաւ եւ գնաց Անտիոք քաղաքը, եւ կ'ենթադրուի անկէ անցաւ Հռոմ:

Երկու աւանդութիւններ կան Պետրոսի կեանքի վերջին օրերուն մասին: Առաջինը. ան ապրեցաւ եւ քարոզեց Հռոմի մէջ Ներոն կայսեր օրերուն (54 - 68): Տրուած ըլլալով որ Ներոն կը հալածէր քրիստոնեաները, Պետրոսի հետեւորդները թելադրեցին որ ան հեռանայ Հռոմէն: Յիսուս կը հանդիպի անոր դէպի Հռոմ ևտքալու ճամբուն վրայ: Պետրոս կը հարցնէ. «Ո՞վ Տէր, ո՞ր կ'երթաս:» Յիսուս կը պատասխանէ. «Կ'երթամ երկրորդ անգամ խաչուելու:»

Պետրոս կ'անդրադառնայ որ Յիսուսի ակնարկած խաչը իր կրելիք խաչը պիտի ըլլայ որուն վրայ ինք պիտի խաչուէր:

Երկրորդ աւանդութիւնը. այդ օրերուն շատ մը չարագործներու եւ պետութեան դէմ խռովութիւն ստեղծողներու մահապատիժի գործիքը խաչն էր: Պետրոս ալ դատապարտուած էր խաչի մահուան: Բայց ինք չուզեց Յիսուսի նմանութեամբ խաչուիլ, այլ ուզեց զխիվայր քամուիլ խաչափայտի վրայ: Եւ, ըստ այդ աւանդութեան, այդպէս ալ խաչուեցաւ Ներոնի պարտէզներ ըսուած տեղը, որ մեր օրերուն Վատիկանի բլուր կը կոչուի:

Ահա, ամփոփ գիծերու մէջ կեանքն ու գործը Յիսուսի աշակերտ Սիմոն Պետրոս առաքելին: Նոր Կտակարանի մէջ առաքելական նամակներու կարգին ունինք երկու արժեքաւոր նամակներ իր անունով մեզի հասած: Պետրոս քաջ քարոզութեամբ եւ հաւատաւոր հետեւորդի գործունէութեամբ Յիսուսի եկեղեցին դրաւ հաստատ հիմքերու վրայ: Այն զվարտը եկեղեցին որ հիմնեց, գոնէ աւանդութեամբ մեզի հասած, Հռոմէական կայսրութեան մայրաքաղաք Հռոմ քաղաքին մէջ եղաւ:

Այսպէս կը հաւատան Վատիկանի Աթոռին վրայ քաղմած հոգեւոր պետերը: Նկատի ունենալով Պետրոս առաքելի առաջնորդողի դիրքը՝ աշակերտներու խումբին մէջ, ինչպէս եւ նկատի ունենալով առաջին դարերուն Հռոմի կայսրութեան հեղինակութիւնն ու աշխարհաժառանգ իշխանութիւնը, Հռոմի եկեղեցին իր անունին կապած է «Քաթօլիկ» կամ «ընդհանրական» մակդիրը: Բայց պէտք է գիտնանք որ Յոյն եւ Հայ եկեղեցիներն ալ նոյն մակդիրը կրելու իրաւունքը ունին, վասնզի ունին առաքելական սկիզբ եւ ուղղափառ դաւանութիւն:

ՇԱՀԷ Ա. ՔՀՆՅ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ